รายงานการวิจัยเรื่อง

เสน่ห์การท่องเที่ยวนครปฐมผ่านแรงบันดาลใจจากศิลปะการออกแบบ (ระยะที่ 1)

Nakhon Pathom Charm of Traveling Inspiration Through Design Arts (Phase 1)

คณะผู้วิจัย

1. รศ.ปรีชา ปั้นกล่ำ
2. รศ.ร.ต.อ.ดร.อนุชา แพ่งเกษร
3. รศ.ประเสริฐ พิชยะสุนทร
4. ผศ.ดร. ภูวนาท รัตนรังสิกุล
5. รศ. ประดิพัทธ์ เลิศรุจิดำรงค์กุล
6. อ.ดร. เรืองลดา ปุณยลิขิต
7. อ.ดร.ชิดชัย ควรเตชะคุปต์

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก

คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปีงบประมาณ 2559

ปีที่ดำเนินการเสร็จ พศ. 2561

รายงานการวิจัยเรื่อง

เสน่ห์การท่องเที่ยวนครปฐมผ่านแรงบันดาลใจจากศิลปะการออกแบบ (ระยะที่ 1)

Nakhon Pathom Charm of Traveling Inspiration Through Design Arts (Phase 1)

คณะผู้วิจัย

1. รศ.ปรีชา ปั้นกล่ำ (หัวหน้าโครงการวิจัย)
2. รศ.ร.ต.อ.ดร.อนุชา แพ่งเกษร (ผู้ร่วมวิจัย)
3. รศ.ประเสริฐ พิชยะสุนทร (ผู้ร่วมวิจัย)
4. ผศ.ดร. ภูวนาท รัตนรังสิกุล (ผู้ร่วมวิจัย)
5. รศ. ประดิพัทธ์ เลิศรุจิดำรงค์กุล (ผู้ร่วมวิจัย)
6. อ.ดร. เรืองลดา ปุณยลิขิต (ผู้ร่วมวิจัย)
7. อ.ดร.ชิดชัย ควรเตชะคุปต์ (ผู้ร่วมวิจัย)

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก

คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปีงบประมาณ 2559

ปีที่ดำเนินการเสร็จ พศ. 2561

ชื่อโครงการ เสน่ห์การท่องเที่ยวนครปฐมผ่านแรงบันดาลใจจากศิลปะการออกแบบ (ระยะที่ 1)

ชื่อผู้วิจัย **รองศาสตราจารย์ ปรีชาปั้นกล่ำ** / รศ.รตอ.ดร. อนุชา แพ่งเกษร/ รศ.ประเสริฐ พิชยะสุนทร/รศ. ประดิพัทธุ์ เลิศรุจิดำรงค์กุล/ผศ.ดร.ภูวนาท รัตนรังสิกุล/ อ.ดร.เรืองลดา ปุณยลิขิต/ อ.ดร.ชิดชัย ควรเตชะคุปต์

แหล่งทุนอุดหนุนการวิจัย งบประมาณแผ่นดินประจำปี 2559 คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีที่เสร็จ 2561

ประเภทการวิจัย การวิจัยประยุกต์ **สาขาวิชาการและกลุ่มวิชาที่ทำการวิจัย**/สร้างสรรค์ สาขาปรัชญา: ศิลปกรรม

บทคัดย่อ

ตั้งแต่ปี พศ. 2558 เป็นต้นมา แผนแม่บทของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยววิถีชุมชนมากขึ้นเรื่อยๆภายใต้คำสำคัญว่า “Thainess” ไม่ว่าจะเป็นด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Heritage Tourism) ด้านการท่องเที่ยววิถีชุมชน การท่องเที่ยวสร้างสรรค์ (Creative Tourism) อาหาร (Gastronomy Tourism) กอปรกับหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการออกแบบ คณะมัณฑนศิลป์ มีการเรียนการสอนบางส่วนอยู่ในวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม ได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาวิถีชีวิตและศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพชีวิตพื้นถิ่นด้วยศิลปะการออกแบบ จึงรวบรวมคณะผู้วิจัยในโครงการวิจัย เรื่อง “**เสน่ห์การท่องเที่ยวนครปฐมผ่านแรงบันดาลใจจากศิลปะการออกแบบ**” เพื่อให้อาจารย์ประจำหลักสูตรฯ มีผลงานวิจัยสร้างสรรค์ร่วมกัน จักได้เผยแพร่ผลงานด้านศิลปะการออกแบบให้กับนักศึกษาและประชาชนที่สนใจต่อไป โดยเสนอของบประมาณสนับสนุนโครงการเป็น3ระยะ และรายงานฉบับนี้เป็นการรายงานการทำงานในระยะที่1 ซึ่งคณะผู้วิจัยกำหนดขอบเขตพื้นที่อำเภอนครปฐมในส่วนที่ติดกับด้านตะวันตกเฉียงเหนือของกรุงเทพมหานคร ใน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพุทธมณฑล อำเภอนครชัยศรี และอำเภอบางเลน โดยทำการสำรวจตามเส้นทางแม่น้ำนครชัยศรีจากบริเวณอำเภอศาลายาไปจนถึงอำเภอบางเลน จากนั้นได้ให้อิสระแก่นักวิจัยในการศึกษาโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชนที่นักวิจัยแต่ละท่านสนใจ

ผลสรุปเสน่ห์นครปฐมในบริเวณเฟสแรกของโครงการวิจัย คือ ภูมิทัศน์ บรรยากาศทุ่งข้าวเปิดโล่งสลับแนวไม้และสายน้ำ มีทัศนธาตุจากอัตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์สมัยทวารวดี ที่ได้ถูกถ่ายทอดเป็นงานศิลปกรรมที่มีความเป็นพื้นถิ่นสูง แฝงไว้ด้วยอารมณ์ความรู้สึกเรียบง่าย เป็นมิตร เป็นกันเอง ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมด้านวิถีชุมชนซึ่งดำรงอยู่รอบแกนหลักคือ “บวร” อัน ได้แก่ บ้าน วัด และโรงเรียน เสน่ห์ในด้านการทำเกษตรกรรมดอกไม้สวยงามและตัวละครเอกของดอกไม้เหล่านั้นคือ ดอกบัวและดอกกล้วยไม้

การทำวิจัยครั้งนี้ เปิดโอกาสให้คณาจารย์และนักศึกษาในหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาศิลปะการออกแบบเชิงวัฒนธรรม คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้ศึกษาข้อมูลและทำงานร่วมกับชุมชนในพื้นที่ฝั่งตะวันออกของลำน้ำนครชัยศรี ได้แก่ ชุมชนโรงหวดอำเภอนครชัยศรี ชุมชนลานตากฟ้าอำเภอศาลายา ชุมชนลำพญาอำเภอบางปลา และชุมชนทุ่งดอกบัวแดงอำเภอบางเลน

องค์ความรู้ด้านกระบวนการวิจัยสร้างสรรค์ คือการขยายกระบวนการวิจัยเพิ่มเติม ในประเด็นการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ด้วยศาสตร์ด้าน ศิลปะการออกแบบอย่างน้อย 2ขั้นตอน กล่าวคือ การตั้งคำถาม

เฉพาะทางของการออกแบบ (Design Problem) ซึ่งจะนำไปสู่การเลือกเครื่องมือเพื่อนำผลการวิจัยไปสังเคราะห์ข้อมูล และขั้นตอนการดำเนินการออกแบบสร้างสรรค์ซึ่งใช้กลไกในการออกแบบเรียกว่า กระบวนการออกแบบ (Design Process) งานวิจัยสร้างสรรค์จึงจะเป็นการบรรลุเป้าหมายโดยสมบูรณ์

คำสำคัญ: เสน่ห์นครปฐม การท่องเที่ยวเชิงออกแบบ ศิลปะการออกแบบ

FACULTY OF DECORATIVE ARTS
SILPAKORN UNIVERSITY

Research Title Nakhon Prathom Charm of Traveling Inspiration Through Design Arts (Phase 1)

Researcher Assoc. Prof. Preecha Punkrum/ Assoc.Prof.Pol. Capt. Anucha Pangkesorn/ Assoc. Prasert Pitchayasoontorn/ Assoc. Pradipat Lertrujidumrongkul/ Assist.Prof.Dr. Phuvanart Rattanarungsikul/ Dr. Rueanglada Punyalikhit/ Dr. Chitchai Kuandachakup.

Research Grants Fiscal Year 2016

Faculty of Decorative Arts, Silpakorn University

Year of Completion 2018

Type of research Applied Research

Subjects Philosophy: Fine Art

Abstract

Since 2015 the Heritage Tourism, Creative Tourism, Gastronomy Tourism under keyword "Thainess" have been launched by the Ministry of Tourism & Sports. This government's planning reflex the mega Trend of cultural and local community lifestyle in today's Design Art. According to the Master of Design Arts Program, Faculty of Decorative Arts, Silpakorn University has some classroom in Nakhornpathom campus, 60 km. on the West of Bangkok, got involved in spirituality of the province. Thus, the lecturers have formed a research team to study the Nakhon Prathom Inspiration and guided the community how to applied their indentity for creative tourism through Design Arts. The project has been separated into 3 phase. This is the phase 1 report, which focus on 3 amphoe on the eastern bank of Nakhon Chi Si River that are Phutthamonthon, Nakhon Chi Si and Bang Len. The research started by group study together, then each researcher act as minor individual research. Finally, all minor research were presented in the seminar and concluded.

According to the research, the Nakhon Prathom Charm of Traveling are the view of rice field open space, bush, wet land and river. In term of identity aspect Nakhonpathom visual elements from Dvaravati period are outstanding, specifically the character of simply and friendly native art form. The community wisdom grown along a core called "HTS" from Home, Temple and school. The argricultural lifestyle along the Nakhon Chi Si riverside was focused on Orchid and Lotus.

The results of this research represented “the Creative Research methodology” which included the design process into the general research methodology.

Keywords: Nakhon Prathom Charm/ Design Inspiration Traveling/ Design Arts

FACULTY OF DECORATIVE ARTS
SILPAKORN UNIVERSITY